

Rozhodčí řízení

Výklad interpretace

Vedlejší účastník rozhodčího řízení

Věcná aktivní legitimace k námitce podjatosti rozhodce

Věcná aktivní legitimace k podání žaloby na zrušení rozhodčího nálezu

Usnesení Ústavního soudu České republiky ze dne 19. září 2017, sp. zn. II. ÚS 4076/16 (JUD358199CZ)

Vedlejší účastník může namítat nedostatek pravomoci rozhodčího soudu i podjatost rozhodců, ale pouze v rámci lhůty opravňující k tomu podporovaného hlavního účastníka a nikoli proti jeho vůli. Pokud hlavní účastník v rozhodčím řízení při prvním úkonu ve věci samé námitku nedostatku pravomoci rozhodců nevznesl, nemůže tak učinit ani vedlejší účastník.

Postavení vedlejšího účastníka v rozhodčím řízení tedy není shodné s postavením vedlejšího účastníka v řízení před soudem a na tato specifika je třeba brát ohled.

Z odůvodnění:

Institut vedlejšího účastníka ze zákona o rozhodčím řízení nevyplývá, je upraven toliko v občanském soudním řádu. Při zachování zásady rovnosti zbraní si lze představit i situaci, kdy by „hlavní účastníci“ připuštění vedlejšího účastníka do rozhodčího řízení v rozhodčí smlouvě vyloučili. Postavení vedlejšího účastníka v rozhodčím řízení tedy není shodné s postavením vedlejšího účastníka v řízení před soudem a na tato specifika je třeba brát ohled.

Právní názor Nejvyššího soudu, že pojem „strana“ užitý mimo jiné v § 15 odst. 2, § 31 a § 33 zákona o rozhodčím řízení této souvislosti je výkladem podústavního práva, což plně odpovídá jeho roli v soustavě obecných soudů. Naopak není úkolem Ústavního soudu, aby podústavní právo vykládal. Samotný fakt, že Nejvyšší soud dal přednost jiné interpretaci právní normy, než kterou prosazoval stěžovatel a před tím mimo jiné Vrchní soud v Praze, samo o sobě nezakládá protiústavnost jeho rozhodnutí. Ke stejnému výkladu pojmu „strana“ jako Nejvyšší soud ve vztahu k § 31 zákona o rozhodčím řízení s možností vztážením na celý zákon o rozhodčím řízení ostatně dospěla i odborná literatura (*srov. BĚLOHLÁVEK, Zákon o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů. Komentář, 2. vydání, C. H. Beck, 2012 s. 1066–1067*).

Strany se na základě § 19 odst. 1 zákona o rozhodčím řízení mohou dohodnout na postupu, kterým mají rozhodci vést řízení. V případě založení pravomoci stálého rozhodčího soudu (jako v projednávané věci) a není-li ujednáno jinak, podrobují se strany statutům a řádům stálého rozhodčího soudu. Z uvedeného lze dovodit, že strany rozhodčí smlouvy požívají v rozhodčím řízení poměrně široké autonomie při úpravě jeho průběhu.

Institut vedlejšího účastníka ze zákona o rozhodčím řízení nevyplývá, je upraven toliko v občanském soudním řádu. Při zachování zásady rovnosti zbraní si lze představit i situaci, kdy by „hlavní účastníci“ připuštění vedlejšího účastníka do rozhodčího řízení v rozhodčí smlouvě vyloučili. Postavení vedlejšího účastníka v rozhodčím řízení tedy není shodné s postavením vedlejšího účastníka v řízení před soudem a na tato specifika je třeba brát ohled.